

Warszawa, dnia 20 czerwca 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD3.056.18.2018

Pan

W związku z otrzymaniem z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Pana wystąpienia w sprawie dotyczącej m.in. wprowadzenia „dodatkowego opodatkowania osób, które nie chcą mieć dzieci lub są singlami i bez dzieci”, uprzejmie informuję.

Z uwagi na fakt, iż w swoim wystąpieniu zgłosił Pan postulat wprowadzenia nowego rozwiązania w podatku dochodowym od osób fizycznych, wystąpienie to zostało zakwalifikowane jako petycja w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1123, z późn. zm.). Przedmiotem petycji może być bowiem żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach).

W związku z powyższym wyjaśniam, iż obecnie w Ministerstwie Finansów nie jest rozważane wprowadzenie „dodatkowego opodatkowania osób, które nie chcą mieć dzieci”.

Wychowanie dzieci, to wielka radość, wielka odpowiedzialność, ale również zwiększone wydatki. Należy podzielić opinię, że posiadanie dzieci powoduje znaczne wydatki związane z ich utrzymaniem, edukacją, zdrowiem i zapewnieniem wielu innych potrzeb. Stąd rodziny z dziećmi powinny cieszyć się szczególną opieką państwa. Gwarantuje im to Konstytucja RP, która w art. 18 stanowi, że małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Prowadzona przez państwo polityka społeczna, a w szczególności Program 500+, stworzył wielu rodzinom z dziećmi poczucie bezpieczeństwa, którego wcześniej nie miały. Istniejący system podatku dochodowego od osób fizycznych¹⁾, zwany dalej „podatkiem PIT”, poprzez swoje niektóre rozwiązania prorodzinne, można uznać za część polityki społecznej. Przede wszystkim chodzi o ulgę na dzieci, której wysokość jest uzależniona od liczby dzieci (wzrasta od trzeciego dziecka), a ponadto jest jedyną ulgą podatkową, z której można skorzystać w całej przysługującej wysokości (do wysokości składek zapłaconych na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne).

Rozwiązaniem prorodzinnym jest również możliwość łącznego opodatkowania dochodów małżonków oraz preferencyjne opodatkowanie dochodów osób samotnie wychowujących dzieci. Ponadto podatek PIT w katalogu zwolnień przedmiotowych określonym w art. 21 ust. 1, zawiera

¹⁾ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, ze zm.).

zwolnienia od podatku niektórych rodzajów dochodów otrzymywanych przez podatników, które mają prorodzinny charakter, przykładowo zwolnione od podatku są:

- ✓ świadczenia rodzinne otrzymane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, dodatki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekunów otrzymane na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, świadczenia pieniężne otrzymane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasiłki porodowe otrzymane na podstawie odrębnych przepisów oraz świadczenie wychowawcze otrzymane na podstawie przepisów o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ✓ jednorazowe świadczenie otrzymane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860);
- ✓ jednorazowe zasiłki z tytułu urodzenia dziecka, wypłacane z funduszków związków zawodowych;
- ✓ świadczenia pomocy materialnej dla uczniów i studentów, przyznane na podstawie przepisów o systemie oświaty oraz Prawo o szkolnictwie wyższym;
- ✓ stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe;
- ✓ świadczenia otrzymane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, związane z pobytem dzieci osób uprawnionych do tych świadczeń w żłobkach, klubach dziecięcych lub przedszkolach;
- ✓ świadczenia, które nie są finansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, otrzymane od pracodawcy z tytułu objęcia dziecka pracownika opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna lub uczęszczania dziecka pracownika do żłobka, klubu dziecięcego, lub przedszkola, do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 1 000 zł, na każde dziecko, o którym mowa w art. 27f ust. 1;
- ✓ dopłaty do: wypoczynku zorganizowanego przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie, w formie wczasów, kolonii, obozów i zimowisk, w tym również połączonego z nauką, pobytu na leczeniu sanatoryjnym, w placówkach leczniczo-sanatoryjnych, rehabilitacyjno-szkoleniowych i leczniczo-opiekuńczych, oraz przejazdów związanych z tym wypoczynkiem i pobytem na leczeniu – dzieci i młodzieży do lat 18:
 - z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości,
 - z innych źródeł – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2 000 zł;
- ✓ świadczenia z pomocy społecznej;
- ✓ alimenty:
 - na rzecz dzieci, które nie ukończyły 25 roku życia, oraz dzieci bez względu na wiek, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymują zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
 - na rzecz innych osób niż wyżej wymienione, otrzymane na podstawie wyroku sądu lub ugody sądowej, do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 700 zł.

Jednocześnie osoby niepełnosprawne lub osoby mające na utrzymaniu osoby niepełnosprawne, jeśli ponoszą wydatki wymienione w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, mogą korzystać z ulgi na cele rehabilitacyjne, często w nielimitowanej wysokości.

W świetle powyższego, podatek PIT w przyjazny sposób traktuje rodziny z dziećmi, przewidując dla nich szereg ulg i zwolnień.

Wątpliwości budzi jednak, czy proponowane przez Pana rozwiązanie dodatkowego opodatkowania osób, które nie mają dzieci, byłoby impulsem do podejmowania decyzji o posiadaniu dzieci i przyczyniłoby się do zwiększenia dzietności.

Należy wskazać, że system podatkowy nie służy nakładaniu sankcji na podatników za ich preferencje czy zachowania, np. za brak potomstwa, lecz ma funkcję fiskalną, tzn. dostarcza państwu środków finansowych na realizację założonych celów. Decyzja o posiadaniu dziecka ma osobisty charakter i jest uzależniona od wielu czynników, w tym życiowych i zdrowotnych. Powinna być zatem przemyślana, a nie podyktowana chęcią uniknięcia wyższego podatku. Należy mieć również na uwadze różne sytuacje życiowe, w tym dramat par, które mimo pragnienia posiadania dziecka, nie mogą tego marzenia zrealizować. Czy takie osoby, mimo, iż brak dziecka nie był wynikiem ich decyzji, również miałyby płacić tę dodatkową daninę?

Wydaje się, że lepszym rozwiązaniem dla zwiększenia dzietności i tym samym poprawy sytuacji demograficznej Polski jest intensyfikacja wysiłków państwa nakierowanych na stworzenie sprzyjających warunków dla rodzin z dziećmi, nie tylko materialnych poprzez system zasiłków, czy przyjazny system podatkowy, ale także zapewnienie stabilności zatrudnienia dla matek, czy zwiększenie dostępności usług opieki nad małym dzieckiem. Większym motywatorem dla powiększenia rodziny jest stabilizacja, względna przewidywalność przyszłości i świadomość pomocy ze strony państwa w przypadku pogorszenia sytuacji życiowej, niż nakładanie dodatkowych obciążeń fiskalnych za brak potomstwa.

Z upoważnienia Ministra Finansów,
Dyrektor
Departamentu Podatków Dochodowych
Maciej Żukowski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

